

Ζούμε ιστορικές στιγμές

Από την ημέρα που προ-βιάσθηκα σε ενεργό πολίτη, διεπίστωσα πως η ελληνική καθημερινότητα δεν είναι παρά το περίσσειμα που αφήνουν πίσω τους οι μεγάλες ιστορικές στιγμές. Και από τη στιγμή που το συνειδητοποίησα, μπόρεσα να εξηγήσω πάρα πολλές από τις κακοτεχνίες της κοινής μας ζωής. Δεν είναι ας πούμε δυνατόν να χάνεις τον χρόνο σου με την κατασκευή πεζοδρομίων ή με τα ωράρια των μέσων μεταφοράς, όταν ξέρεις πως στην πραγματικότητα η χώρα σφειλίζει να ανταποκριθεί στις ανάγκες του διαρκούς ραντεβού με την Ιστορία.

Τον Νοέμβριο του 1973 η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν μια ιστορική στιγμή που τη διαδέχθηκε η επίσης ιστο-

ρική δικτατορία του Ιωαννίδη η οποία οδήγησε στην ιστορική τραγωδία του Κυπριακού και την επίσης ιστορική πτώση του καθεστώτος της επταετίας. Ακολούθησαν οι πρώτες εκλογές ύστερα από χρόνια, επίσης ιστορικές, το ιστορικό δημοψήφισμα που οδήγησε στην ιστορική κατάργηση της βασιλείας, και κάπως έτσι φτάσαμε στην ιστορική υπογραφή της ένταξής μας στην τότε ΕΟΚ. Ήταν μια εποχή που η Ιστορία μάς περίμενε σε κάθε μας βήμα, ακολουθούσε ασημαίνουσα τα άλματά μας και ανυπομονούσε για το μεγάλο μας ραντεβού μαζί της.

Ως ανεμένετο και όπως απεδείχθη, το ραντεβού που δόθηκε ανάμεσα στον ελληνικό λαό και την Ιστορία, τη ευγενή χο-

ρηγία του Ανδρέα Παπανδρέου, ήταν γάμος. Ο λαός ανέβηκε στην εξουσία και ο ιστορικός χρόνος πύκνωσε σαν πλατωνικός διάλογος. Ήταν όντως ιστορικά τα χρόνια εκείνα. Δίναμε ισχυρά ραπίσματα στον μακαρίτη Ρέιγκαν, επισκεπτόμασταν την τζαμαχίρια του Καντάφι, θεωρούσαμε το Μπάσθ πρό-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τυπο δημοκρατικού κόμματος, φιλοξενούσαμε τον Αραφάτ και μπαινοβγαίναμε με την άνεση που μας έδινε η ομόκλινή μας Ιστορία από το ΝΑΤΟ.

Τα χρόνια εκείνα ήταν ακόμη πιο ιστορικά από τα προηγούμενα επίσης ιστορικά. Εχοντας δε συνηθίσει τον εναγκαλισμό

μαζί της, πολλοί από εμάς δεν αντελήφθησαν εγκαίρως ότι ο υπόλοιπος κόσμος ζούσε ιστορικές στιγμές με την κατάρρευση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού και την πτώση του τείχους του Βερολίνου. Για να μη μακρηγορώ, ας θυμίσω τις ιστορικές στιγμές που ζήσαμε με το όνομα

της Μακεδονίας και τον ακατονόμαστο γείτονα. Δεν ήταν παρά η προετοιμασία για τις πραγματικά ιστορικές στιγμές που ακολούθησαν. Διότι και οι συναντήσεις με την Ιστορία θυμίζουν λίγο έρωτα. Κάθε φορά που τις ζεις νομίζεις πως είναι η πρώτη. Αναφέρομαι βέβαια

Του Τάκη Θεοδωρόπουλου

στο ιστορικό 2004 όπου μέσα σε δύο μήνες η χώρα κέρδισε το ιστορικό Κύπελλο του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου και διοργάνωσε τους πιο ιστορικούς Ολυμπιακούς Αγώνες που έγιναν ποτέ στον πλανήτη Γη. Δεδομένου δε ότι τα δύο αυτά ιστορικά γεγονότα συνέβησαν εν μέσω θέρους, εποχή του χρόνου κατά την οποία οι εναγκαλισμοί μας με την Ιστορία ευλόγως χαλαρώνουν λόγω των υψηλών θερμοκρασιών, αντιλαμβανόμαστε ότι η ένταση των ιστορικών στιγμών που ζήσαμε τότε απαιτούσε τη σχετική αγρανάπαιση.

Όμως η Ιστορία, για μία ακόμη φορά, απεδείχθη άκρως απαιτητική σύζυγος. Και ήρθε εκείνο το μοχθηρό 2009 που έκτοτε δεν μας έχει αφήσει

σε ψυχία. Ήρθαν τα ιστορικά Μνημόνια και η ιστορική αντιμνημονιακή πολιτική, οι ιστορικές συγκεντρώσεις των αγανακτισμένων, οι εν γένει ιστορικές εκλογές που όμως ήταν, όπως χαρακτηρίστηκαν, οι πιο ιστορικές από ποτέ. Εκτοτε οι στιγμές είναι ιστορικές – ποιας ιστορίας άραγε; Οι σκέψεις αυτές μού ήρθαν στο μυαλό όταν διάβασα ότι το 1/3 των συμπολιτών μας πιστεύει ότι μας ψεκάζουν με αποβλακωτικά αέρια – μάλλον μάταια όμως, αφού οι ίδιοι είναι τόσο έξυπνοι ώστε να το αντιλαμβάνονται. Με εντυπωσιάζουν τα υπόλοιπα 2/3 που δεν εννοούν να το καταλάβουν – μάλλον τους έχουν πιάσει τα αέρια. Όταν διατηρείς τόσο στενές σχέσεις με την Ιστορία, όλα τα περιμένεις

Η ΑΥΓΗ

Ο Λόγος, φάρμακο για τον φασισμό

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΝΟΥ

Δεν με φοβίζει η φασιστική / ναζιστική ιδεολογία. Αμείλικτη η Ιστορία, την έκρινε και την καταδίκασε. Και ήταν τόσο βαριά η ιστορική της καταδίκη, που δύσκολα πια θα κατορθώσει να ξανασηκώσει κεφάλι. Η ιδεολογική καταδίκη του φασισμού συνεπάγεται και μια πολιτική δυσχέρεια, που γνωρίζουν όλα τα μεταπολεμικά φασιστικά μορφώματα της κεντρικής Ευρώπης: δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ούτε την πολιτική τους υπόσταση. Όλα τα φασιστικά μορφώματα;

Το ελληνικό φαινόμενο της Χρυσής Αυγής χρειάζεται ειδική προσοχή. Με φοβίζει η πολιτική του επιρροή. Φαινομενικά το πολιτικό μόρφωμα του νεοναζισμού στη χώρα μας ξεπήδησε ξαφνικά μέσα από την κρίση. Ωστόσο η μακρά περίοδος της επώασής του προκαθορίζει και τη διάρκεια και την ένταση του αγώνα που θ' απαιτηθεί για την εξάλειψή του.

Στη χώρα μας, την πατρίδα της Δημοκρατίας, ο φασισμός είχε αδιάλειπτη πολιτική παρουσία από το 1936. Και εδώ δεν πρόκειται για μια περιθωριακή επιρροή στα πολιτικά πράγματα, αλλά για κεντρική ανάμιξη από θέσεις πολιτικής ισχύος. Τη διαχείριση της εξουσίας του Ιωάννη Μεταξά τη διαδέχτηκε η κυβερνήση των δωσιλόγων, ενώ η πραγματική εξουσία ασκήθηκε σε όλη τη διάρκεια της κατοχής ευθέως από τους ένοπλους ναζιστές κατακτητές και τους επίσης ένοπλους εγχώριους ταγματασφαλίτες.

Βέβαια, υπήρξαν από τότε μέχρι σήμερα και περιόδοι περιορισμού της πολιτικής επιρροής του φασισμού/ναζισμού ως αποτέλεσμα κυρίως της ιδεολογικής, αλλά εν μέρει και πολιτικής επικράτησης δημοκρατικών ή/και αριστερών ρευμάτων. Έτσι, για παράδειγμα, στις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας του ΕΑΜ ο φασισμός αναγκάστηκε να «λουφάξει» προσωρινά. Αντίστοιχα, στην πρώιμη περίοδο της μεταπολίτευσης του 1974 μαζί με την πολιτική ήττα της στρατιωτικής δικτατορίας εκδηλώθηκε και μια σχεδόν καθολική αποστρέψη του ελληνικού λαού προς τον φασισμό με σημαντικό ιδεολογικό βάθος και σχετικά μεγάλη χρονική διάρκεια. Έτσι εμποδίστηκε η άμεση πολιτική εμφάνιση φασιστικών μορφωμά-

των με σοβαρή δράση.

Ωστόσο η αδιαμφισβήτητη κυριαρχία της δεξιάς παράταξης δεν θα μπορούσε να συνεχιστεί μέχρι σήμερα χωρίς τη συστηματική αξιοποίηση του εγχώριου φασισμού. Σε τελευταία ανάλυση οι απόγονοι των ταγματασφαλιτών είναι εκείνοι, που είτε με την ανοχή τους είτε με την έμμεση ή και άμεση συμμετοχή τους στηρίζουν σήμερα και ενισχύουν το φαινόμενο της Χρυσής Αυγής.

Πρόκειται για ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων, που αποκομίζουν σήμερα ποικιλώποτα πολιτικά οφέλη από την ανάπτυξη του φασισμού. Η πιο ακραία μερίδα απ' αυτούς εκπέμπει το φασιστικό της σήμα με άναρθρες κραυγές τύπου «εγέρθητι». Στο ενδιαμέσο βρίσκονται οι πολιτικά μετακινούμενοι ανάμεσα στα δεξιά κόμματα και τα υπερδεξιά μορφώματα. Η συνταγή ολοκληρώνεται από τους πολιτικούς με «δημοκρατικές περγαμνές», οι οποίοι καταδικάζουν φραστικά τον φασισμό.

Στην πατρίδα της Δημοκρατίας -και ταυτόχρονα πατρίδα των ταγματασφαλιτών- ο σπόρος του φασισμού φυτρώνει πάνω στο εύφορο έδαφος των άναρθρων κραυγών, των απάνθρωπων, κτηνωδών ενστίκτων, που οδηγούνται από την οσμή του αίματος, φυτρώνει πάνω στην καμένη γη, όπου πρώτα ανθούσε ο πολιτισμός του Ανθρώπου. Η ριζοσπαστική αντιμετώπιση του φασισμού δεν μπορεί ν' αγνοεί τα βαθύτερα αίτια της ξέφρενης ανάπτυξής του. Ταυτόχρονα δεν μπορεί, παρά να προσανατολίζεται προς τη ριζική εξάλειψη αυτών των αιτίων. Το καλύτερο φάρμακο ενάντια στον φασισμό είναι η καλλιέργεια του Λόγου. Είναι φάρμακο απλό και μεγάλης αντοχής. Η Ιστορία το έκρινε κι αυτό, καθώς διαπενούσε τον Μεσαίωνα. Και εδώ δεν χρειαζόμαστε απαραίτητως τον Λόγο κανενός Θεού ούτε κανενός Υπερανθρώπου. Ο απλός, ανθρώπινος Λόγος καλλιεργείται μέσα στα σχολεία της ανθρωπιστικής Παιδείας, από απλούς δασκάλους, που με τον τρόπο αυτό βγάζουν το ψωμί τους, όπως και όλοι οι υπόλοιποι εργαζόμενοι. Αφήστε τους να κάνουν τη δουλειά τους!

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Παρέλαση και φιλοπατρία

Εμμένει στην απόφασή του ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, που πιστεύει ότι για να τιμήσει την ιστορική επέτειο της 28ης Οκτωβρίου πρέπει να επαναφέρει τις στρατιωτικές παρελάσεις των μηχανοκίνητων τμημάτων και τις πτήσεις επίδειξης των αεροσκαφών. Για να αιτιολογήσει την απόφασή του ανακοίνωσε χθες ότι θα υπάρχει χορηγός καυσίμων της παρέλασης, μόνο όμως για τα αεροσκάφη, όπως διευκρίνιστηκε.

Ο υπουργός δίνει επισήμως σημασία και ρόλο σ' αυτού του είδους τις παρελάσεις, οι οποίες δεν προσφέρουν τίποτα το ουσιαστικό, αποπνέουν μια παλιά, απαρχαιωμένη ψυχροπολεμική αντίληψη περί ισχύος και γι' αυτό σπανίως πλέον γίνονται σε ευρωπαϊκές χώρες.

Στην Ελλάδα, οι παρελάσεις στρατιωτικών οχημάτων και τεθωρακισμένων, καθώς και οι υπερπητήσεις επίδειξης πολεμικών αεροσκαφών, σταμάτησαν πριν από τρία χρόνια. Αφορμή ήταν η δριμεία οικονομική κρίση, αφού αυτού του είδους οι πολυτέλειες κοστίζουν αρκετά χρήματα στους Έλληνες φορολογουμένους. Τα οχήματα μεταφέρονται από διάφορες μονάδες, ενώ υψηλό κόστος έχουν για το Δημόσιο και τα καύσιμα των αεροπλάνων.

«Δεν μπορεί το πατριωτικό φρόνημα να κοστολογείται»,

υποστήριξε ο υπουργός. Αναρωτήθηκε μάλιστα εάν τα χρήματα είναι το κριτήριο για να αξιολογούνται ανώτερες αξίες και έννοιες. Έχει δίκιο, αλλά...

Στην πραγματικότητα, με το επιχείρημα του πατριωτισμού και του υψηλού φρονήματος ο Δ. Αβραμόπουλος απαντούσε στο ΠΑΣΟΚ, που του είχε ζητήσει να ανακαλέσει την απόφαση, με το σκεπτικό ότι «τα άρματα δεν είναι για επίδειξη στους δρόμους, αλλά για τις ανάγκες της άμυνας και τα αεροσκάφη μάς κάνουν υπερήφανους ως φρουροί του Αιγαίου».

Μέχρι στιγμής πάντως δεν έχει βρεθεί τρόπος να καλυφθούν τα χρήματα που θα απαιτηθούν για τα καύσιμα των οχημάτων που θα παρελάσουν. Κάτι που σημαίνει ότι «χορηγοί» τους θα είμαστε όλοι οι Έλληνες. Αλλά αυτό δεν είναι κάτι που απασχολεί τον υπουργό. Όπως άλλωστε ο ίδιος διεμήνυσε, «εάν είναι να κάνουμε μίζερους παρελάσεις, καλύτερα να μην τις κάνουμε καθόλου».

Η ακρότητα που προτείνει δεν είναι ποτέ απάντηση στα προβλήματα. Η φιλοπατρία δεν μετρείται με άρματα κι αεροπλάνα. Αλλά με την πίστη που έχει καθέννας μέσα του. Κι αυτή δεν χτίζεται με τις παρελάσεις, αλλά με την Παιδεία. Εκεί ακριβώς που πάσχει η ελληνική κοινωνία. Εξ αιτίας της πολιτικής της ηγεσίας.